

Crisis in de kinderopvang: psychiater schrijft boek vanuit standpunt van allerkleinsten

Crèches die gedwongen sluiten, een recordaantal vacatures: de kinderopvang is in crisis, en dat al meer dan een jaar. En alsof het nog niet ingewikkeld genoeg is, perkte de regering onlangs ook het tijdskrediet in. Beknibbelen op al die zorg, daarvan is het kind het grootste slachtoffer, stelt kinderpsychiater Binu Singh (43). “We vergeten heel vaak dat baby’s ook mensen zijn.” *KIM CLEMENS*

De lat moet wat lager – of zelfs veel lager – voor ouders van een jong kind. Dat zegt kinderpsychiater Binu Singh (43) in haar nieuw boek *Van hart tot hart*. “Goed genoeg is goed, vind ik. Je kan niet elke moeilijkheid vermijden.” Het is net dat wat Singh wil meegeven in het boekje in zakformaat dat ze uitbrengt voor de zevende verjaardag van Kleine K, het therapeutisch dagziekenhuis voor kinderen tussen 0 en 6 jaar van het UPC KU Leuven. “Het is géén opvoedboek en geen knoest van een theoretisch werk. Het zijn bedenkingen rond jonge kinderen, gestaafd door wetenschappelijk onderzoek en klinische ervaring. Ik wil vooral bewustwording creëren over hoe je naar je leven en de samenleving kan kijken vanuit het standpunt van het kind.”

Houden we nu dan te weinig rekening met dat perspectief?

“Ik vind van wel. We maken er ons makkelijk vanaf omdat ze hun stem niet kunnen laten horen. Neem nu de opvangcrisis: iedereen zit aan tafel, behalve het kind zelf. Maar zet je eens in hun schoenen. Beeld je in dat je zwaar hulpbehoevend bent en dat er maar één verzorger is voor twintig hulpbehoevende volwassenen. Die slaagt er met moeite in om iedereen eten en minimale hygiënische zorgen te geven, maar heeft geen tijd om te zien hoe het gaat, of voor een babbel en sociaal contact. Niemand zou dat pikken. Maar voor jonge kinderen aanvaarden we dat, omdat ze toch niet lijken te protesteren. Dat is dubbel spijtig. Enerzijds voor de kinderen nu. Maar wat nog veel erger is, is dat het een grote impact heeft op de toekomst.”

Op welke manier dan?

“Als een kind op zo’n jonge

Binu Singh: “De laatste dertig jaar is de knowhow over de ontwikkeling van het kind enorm toegenomen, maar tegelijk is de steun voor ouders afgenomen.”

“We gaan met jonge kinderen om op een manier die geen enkele volwassene zou pikken”

leeftijd onder hoge stress staat, dan verloopt de ontwikkeling van het brein minder goed, dan zijn ze kwetsbaarder. De basis voor een veerkrachtige volwassene wordt in het begin gelegd: in die fameuze eerste duizend dagen, en in de eerste zeven levensjaren. Jonge kinderen geven wat ze nodig hebben, is een investering op lange termijn. We zien nu al aan alle cijfers dat de mentale gezondheid van onze kinderen en jongeren slecht is. Ooit krijgen we de rekening gepresenteerd.

Om dat nu te counteren, is veel meer nodig dan alleen de kindratio (*het aantal kinderen per begeleider, red.*) in de kinderopvang naar beneden doen gaan.”

Baby’s zijn mensen, schrijf je in het boek. Is dat dan geen evidentie?

“We vergeten dat heel vaak. Mensen doen alsof baby’s van een andere planeet komen. Natuurlijk is hun lichaam nog niet volgroeid, maar hun gevoelsleven is hetzelfde als dat van ons. Baby’s begrijpen

ontzettend veel. Ze zijn meesters in non-verbale communicatie. Het zijn sociale wezens die vooral in sociale interactie groeien. Een gebrek eraan kan er zelfs voor zorgen dat een baby sterft zonder enige andere medische oorzaak, zo is uit verschillende observaties gebleken. Een jong kind heeft nood aan verbinding, aan hechtingsfiguren die écht aanwezig zijn en emotioneel beschikbaar. Iedereen trouwens.”

Mogen ouders van jonge

kinderen dan niet meer gaan werken?

“Dat zou een heel eenzijdige visie zijn. Ik ben totaal niet tegen kinderopvang. Maar minstens de eerste zes maanden, of eigenlijk het eerste levensjaar, is het voor het kind het allerbeste om verzorgd te worden door zijn hechtingsfiguren. Dat is iets dat we als maatschappij moeten faciliteren. En evengoed moeten we de ouders die dat niet willen of kunnen doen, een goed, kindvriendelijk alternatief bieden. Het is gewoon zo dat je een drie maanden oude baby niet met negen bij één opvoeder kunt zetten. Punt. Ik weet dat dat confronterend is. Als volwassene zou ik het ook liever anders zien, maar ik spreek hier vanuit de noden van het kind. Het is niet omdat het pijnlijk is om te horen dat we de waarheid minder waar moeten maken.”

Maar wat dan met mensen die nú meedraaien in dat systeem? Legt dat niet nog meer druk op hen?

“In deze transitietijd kan je vooral je kind zien en erkennen dat het niet krijgt wat het nodig heeft. Dat je begrijpt dat je baby’s avonds meer nood heeft aan rust en jouw nabijheid en misschien meer gaat huilen om te ontladen. Maar het is spijtig dat vooral de ouders en de kinderbegeleiders zich aangesproken voelen door wat ik zeg. Terwijl net zij nu al onder enorme druk staan. Zorgen voor het kind is ook zorgen voor alle volwassenen die rond het kind staan. De laatste dertig jaar is de *knowhow* over de ontwikkeling van het kind enorm toegenomen, en daarmee ook de verantwoordelijkheid om daar iets mee te doen. Het zijn niet zij, maar wij als samenleving die zich aangesproken moeten voelen omdat hier iets niet klopt.”

Is het daarom dat je in je boek werkgemers, collega’s, vrienden en familie oproept om de lat lager te leggen voor jonge ouders?

“Ja. Zeker als vrouw moeten we intussen zo’n beetje übermensch worden. We moeten presteren als een man op de werkvloer, thuis als goede huismoeder alle ballen in de lucht houden, er voor onze partner sexy uitzien en dan nog een sociaal leven hebben dat voldoende blingbling is. Dat kan geen enkel mens. Om dat aan te kunnen, moet je ver over je grenzen gaan.”

INFO
‘Van hart tot hart. Inspiratie vanuit het jonge kind’ van Binu Singh, uitgeverij Pelckmans.

DIETER TELEMANS